



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1101/21-E

| | |
|---------------------------|---|
| Název | Základní umělecká škola Jana Nepomuka Filcíka, Chrast |
| Sídlo | Náměstí 7, 538 51 Chrast |
| E-mail | zus.chrast@seznam.cz |
| IČ | 70156786 |
| Identifikátor | 600090736 |
| Právní forma | příspěvková organizace |
| Zastupující | Mgr. Hana Žemličková |
| Zřizovatel | město Chrast |
| Místo inspekční činnosti | Náměstí 7, 538 51 Chrast Nábřeží 111, 538 62 Hrochův Týnec |
| Termín inspekční činnosti | 5. až 7. 10. 2021 |

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Jana Nepomuka Filčíka, Chrast (dále „škola“) poskytuje základy uměleckého vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru. Výuka je realizována v hlavní budově školy na adrese Náměstí 7, Chrast a v prostorách samostatné budovy v Hrochově Týnci, Nábřeží 111. Třetím místem poskytovaného vzdělávání je Gorkého 867, Pardubice, kde v jedné učebně probíhá výuka hudebního oboru.

V letošním školním roce se ve škole vzdělává v přípravných ročnících I. stupně a základním studiu I. a II. stupně celkem 299 žáků, z toho 247 v oboru hudebním a 52 ve výtvarném. Výuka je realizována podle Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy Jana Nepomuka Filčíka, Chrast (dále „školní vzdělávací program“).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy je promyšlené a koncepční. K zajištění bezproblémového běžného chodu napomáhají nastavená pravidla a mechanismy k organizování činnosti a od letošního školního roku i přínosně delegovaná část pravomocí na zástupce ředitelky. Z uplatňovaných postupů vedení školy je patrné úsilí nejen udržet, ale rovněž prohloubit kvalitu poskytovaného vzdělávání a podmínek a činností s ním spojených. K tomu jsou využívána např. jednání pedagogické a umělecké rady, práce předmetových komisí a přijímání dílčích opatření na základě kontrolní činnosti a vlastního hodnocení školy.

Značný dopad na zvýšení efektivity pedagogické práce mají závěry z hospitační činnosti, která je realizována vedením školy, i pojetí některých hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve směru k učiteli. Dílčí kvalitativní posun byl zaznamenán v dokumentování průběhu a výsledků vzdělávání, čemuž napomohlo využívání elektronického systému všemi učiteli. Nedostatky byly zjištěny v záznamech třídních knih kolektivní výuky zejména výtvarného oboru, neboť z nich nevyplývají záměry vzdělávání jednotlivých ročníků.

Od minulé inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru, jehož členy je 20 učitelů s různým rozsahem přímé pedagogické činnosti. V této souvislosti vedení školy věnuje zvýšenou pozornost interpersonálním vztahům se záměrem podpořit stmelování kolektivu pro posílení pracovního klimatu, založeném na otevřené komunikaci a týmové práci.

Na základě plánu dalšího vzdělávání, jehož součástí jsou i osobní záměry rozvoje, je podporován profesní růst pedagogických pracovníků včetně ředitelky a jejího zástupce. Dochází tak k prohlubování, doplňování nebo rozšiřování jejich profilových specializací, které v různé míře uplatňují ve vzdělávacím procesu. Méně zřejmé je faktické zahrnutí oblasti pedagogiky a psychologie, i když je součástí mnoha osobních plánů jednotlivých učitelů. Jen ojediněle dochází k poskytování zpětné vazby prostřednictvím vzájemných hospitací učitelů. Škola na uskutečňování vzdělávacích akcí v současné době využívá i finanční prostředky z dotačního programu, které rovněž obohatily běžné výukové nástroje realizací několika komunitně osvětových setkání a projektových dní (např. akce „Myslivci a muzikanti společně“, „Sochařské umění kolem nás“).

Koncepčnost řízení se projevuje rovněž v celkovém materiálně-technickém zázemí školy, které je na základě finančních možností a za významného přispění zřizovatele zlepšováno a modernizováno. Základní pomůcky pro oba obory, jako např. hudební nástroje, výtvarný i notový materiál jsou průběžně doplňovány. Po rozsáhlé rekonstrukci hlavní budovy školy, jejíž součástí bylo též vybudování výtvarného ateliéru v podkroví, má výtvarný i hudební

obor odpovídající předpoklady pro naplňování školního vzdělávacího programu. To umožňují i podmínky v dalších místech poskytovaného vzdělávání v Hrochově Týnci, kde probíhá výuka hudebního a od roku 2016 i výtvarného oboru, a v Pardubicích, kde hudební obor využívá učebnu základní školy. Další rozvoj materiálně-technických podmínek, zejména pro výuku studijního zaměření Hra na bicí nástroje, je vizí školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výukové lekce obou oborů podněcovaly rozvoj osobnosti žáka. Převážně efektivně byly využívány prostředky pro utváření kompetencí stanovených ve školním vzdělávacím programu. Učitelé se snažili vytvořit pohodové prostředí, ve kterém měl každý žák možnost zažít pocit úspěchu. Průběžně se žákům neprojevujícím potřebné znalosti nebo dovednosti dostávala vhodná podpora a často motivace pochvalou, při skupinových nebo kolektivních aktivitách byli vedeni k ohleduplnosti. V menší míře již docházelo k využití sebehodnocení žáka a k jeho zapojení do společného zhodnocení splnění vzdělávacího cíle v závěru vyučovací hodiny. Učitelé ho spíše prováděli sami.

Individuálně vyučované lekce hudebního oboru měly obvyklou stavbu. V úvodní části učitelé stanovili cíl hodiny a po nich následovala psychická koncentrace a prezentace domácí přípravy žáka. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich hráčské vyspělosti, získaným dovednostem a znalostem. Hlavním cílem každé výukové lekce bylo upevňování základních návyků a dovedností (držení těla, uvolnění potřebného svalstva, dýchání, apod.). U starších žáků bylo při hře nebo zpěvu dbáno i na jejich scénický projev. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich hráčské vyspělosti, získaným dovednostem a znalostem. Všichni učitelé poskytovali rady potřebné pro domácí přípravu a vhodně volenými dotazy si ověřovali míru úrovně orientace v notovém zápisu, rozpoznání vhodných technických prvků pro instrumentální provedení a v neposlední řadě i přímou aplikaci potřebných teoretických znalostí. Ve sledované výuce učitelé používali pouze potřebné mechanické pomůcky, vzhledem ke vzdělávacímu záměru nebylo používání moderní audiovizuální techniky nutné.

Významným podpůrným prvkem pro rozvoj celkové hudební gramotnosti je motivace žáků ke skupinovým nebo kolektivním hudebním činnostem. V souladu se školním vzdělávacím programem žáci již od prvního ročníku základního studia získávají prostřednictvím předmětu skupinová interpretace návyky potřebné při hře v souborech, orchestrech a pěveckých sborech. Velmi funkční je organizace výuky orchestru a sborového zpěvu se zohledněním možností žáků. Na orchestrální hře se podíleli dva učitelé (dirigent a druhý pedagog), kteří ve vzájemné spolupráci účinně koordinovali provázanost hudebního projevu jednotlivých nástrojových sekcí. V případě potřeby byli žákům operativně nápomocni k odstranění chyb či zvládnutí technických problémů. Na stejném principu probíhala i výuka sborového zpěvu. Péče o skupinové či kolektivní hudební činnosti posiluje rozvoj základních spolehráčských návyků, nenásilně formuje hudební vnímavost a osobnostně sociální kompetence žáků.

Kolektivní výuka přípravné hudební výchovy a hudební nauky se vyznačovala promyšlenou stavbou výukové lekce. Metodické postupy, pestrost střídání prováděných činností (zpěv, poslech textu, vyjádření vlastního pocitu, pestrost zvukových vjemů různých hudebních nástrojů, individuální a skupinové práce, rozvoj interpretace sluchového vnímání aj.) aktivizovaly zájem žáků o probírané učivo. Obě učitelky dbaly na průběžnou motivaci a pozitivně laděné hodnocení. Vzhledem k věkové kategorii spíše využívaly klasické hodnocení, ale v příhodných momentech motivovaly žáky k vzájemnému hodnocení.

Vzdělávání ve výtvarném oboru probíhalo pod vedením učitelky, která tuto pozici vykonává od září letošního školního roku. Její chybějící odborná kvalifikace neměla na průběh vzdělávacího procesu negativní vliv. Výuka byla tematicky i materiálově připravena, korespondovala se záměry školního vzdělávacího programu. V průběhu tvorby žáci byli pozitivně motivováni, pracovali se zaujetím. Učitelka vhodnými metodickými postupy podporovala rozvoj manuálních dovedností a posilovala orientační schopnosti jak v prostorovém vidění, tak i v plošném projevu. Podněcovala žáky k osobitému projevu, kvalitnímu zvládnutí daného cíle. Upozorňování byli na technologické možnosti zpracovávaného materiálu. V případě, že dané rady žáci podcenili, byli učitelkou ponecháni k získání vlastních zkušeností. Pokud s výsledkem práce nebyli spokojeni, měli možnost danou aktivitu začít znovu. Průběžně se žákům dostávalo hodnocení jejich dílčích výsledků. Zaznamenáno bylo přirozené vzájemné hodnocení. Společné hodnocení s učitelkou využito nebylo. Po celou dobu výuky panovala tvůrčí příjemná atmosféra.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ředitelkou nastavená pravidla a způsob monitorování úspěšnosti a míry dovedností žáků v průběhu školního roku poskytují pedagogům i vedení školy podstatné informace, které jsou využívány pro následné zkvalitňování výuky. Z projevů žáků bylo zřejmé postupné utváření vědomostí, dovedností a postojů důležitých pro jejich rozvoj po stránce umělecké i pro budoucí uplatnění v praktickém i profesním životě. Hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je souhrnem informací o kvalitě domácí přípravy, výkonu ve výuce a při postupové zkoušce, osobnostním zájmu, úspěšnosti při soutěžích, účasti při společensky a sociálně-prospěšných činnostech (výchovné koncerty, spolupráce s domovy seniorů aj.). Z takto získaných informací učitelé posuzují umělecký vývoj žáka a formulují dílčí vyhodnocení pracovních výsledků včetně klasifikace prvního a druhého pololetí.

Škola vytváří příležitost k prezentaci dosažených výsledků prostřednictvím interních a veřejných vystoupení v mnoha obcích regionu i Pardubického kraje, dále výstav a účasti v přehlídkách, soutěžích a na festivalech. Pravidelně se zapojuje do celostátní soutěže uměleckých oborů základních uměleckých škol. Účast v této prestižní soutěži však není vnímána jako příležitost k momentálnímu zviditelnění, ale jako nástroj pro získání nových zkušeností pro učitele i žáka. Škola věnuje pozornost rovněž svým bývalým absolventům v amatérských a profesionálních sdruženích. Podle možností využívá příležitosti pro následnou spolupráci (např. činnost ve školních souborech, koncertní produkce pro žáky školy). Zapojení bývalých absolventů do vybraných aktivit školy jsou účinnou motivací pro stávající žáky.

Závěry

Vývoj školy

- Významné zlepšení materiálně-technických podmínek, které napomáhají k realizaci základního uměleckého vzdělávání,
- rozšíření výuky výtvarného oboru v místě poskytovaného vzdělávání v Hrochově Týnci,
- využívání elektronického evidenčního systému všemi učiteli, což přispělo ke zkvalitnění vedené dokumentace o průběhu a výsledcích žáků.

Silné stránky

- Promyšlený a systematicky prováděný kontrolní systém ze strany vedení školy v oblasti vzdělávacího procesu včetně poskytování kvalitní zpětné vazby učitelům ve prospěch vzdělávání jednotlivých žáků,
- kvalitní zázemí školy, které pozitivně posiluje utváření žádoucích uměleckých, kulturních a sociálně osobnostních kompetencí žáků,
- podpora rozvoje osobnostně sociálních kompetencí zapojením žáků do skupinové interpretace již od prvního ročníku I. stupně základního uměleckého vzdělávání, s tím spojené učiteli prováděné úpravy hlasových partů podle hráčských možností žáků,
- formy prezentace vzdělávacích výsledků, které významným způsobem podporují rozvoj sociálně-společenských kompetencí žáků, zvyšují kulturní povědomí veřejnosti a posilují dobré jméno školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Omezené využívání závěru výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle, vedení žáků k sebehodnocení a v kolektivní výuce i vrstevnickému hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zapojovat více žáků do zhodnocení naplňování vzdělávacích cílů ve výuce, vést je ke stanovování vlastních cílů a sebehodnocení, při skupinové a kolektivní výuce k vrstevnickému hodnocení,
- zaměřit se na kvalitu zápisů o realizovaném vzdělávání v třídních knihách kolektivní výuky,
- zvážit zařazení oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- motivovat učitele k zařazování vzájemných, i mezipředmětových, hospitací pro předávání pozitivních zkušeností a poskytování vzájemné zpětné vazby.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Jana Nepomuka Filčíka, Chrást ze dne 21. 10. 2009
2. Jmenování na pracovní místo ředitelky školy s účinností od 1. 5. 2014
3. Školní matrika žáků – školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)

4. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání Základní umělecké školy Jana Nepomuka Filčíka, Chrast s platností od 1. 9. 2014
5. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
6. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
7. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022 (výběr)
8. Školní řád od 1. 9. 2015 s dodatkem č. 1 ze dne 5. října 2020
9. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
10. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti – školní rok 2021/2022
11. Roční plán práce – školní rok 2021/2022
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2021/2022
13. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-568/15-E, ze dne 15. 6. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík,
odborník na umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 29. 10. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Hana Žemličková, ředitelka školy

Mgr. Hana Žemličková v. r.

V Chrasti 3. 11. 2021